

#46

December 2013

bostednyt

Indikator 2.o:

Skab bedre liv gennem målbar udvikling

12 | Beboerøkonomi på Kellersvej 10:
Smart regneark bliver til nyt modul

10 | Marielund:
Musik, piller – og Bosted System!

18 | Autisme Center Vestsjælland:
Danmarks faglige fyrtårn

Dette nummer

Danmark har uden tvivl potentialet til at drive og udvikle den bedste sociale sektor i verden. Det er naturligvis store ord, men vi har en historisk tradition for at tage vare på hinanden, vi har økonomien og veluddannede medarbejdere til at gøre det, og nu har vi også de digitale værktøjer, der skal til for at styre indsatserne.

I dette nummer kan du fx læse en historie fra børnetilbuddet Vores Hus, der i flere år har kæmpet med at få gjort deres arbejde med resultatdokumentation overskuelig og brugbar. Først havde de reolmeter med ringbind, så fik de udviklet "verden største regneark", og nu styrer de meget enkelt og hurtigt ved at indikatormåle på et eneste parameter, barnets trivsel, tre gange om dagen. Eller tag eksemplet fra Kellersvej 10, hvor arbejdet med at holde styr på hver enkelt borgers økonomi har været en kæmpe administrativ byrde, der først blev let, da der blev udviklet et regneark til at holde styr på de mange tal, og sikker, nu da modellen bliver en del af Bosted System.

Og det er netop ved at gøre det hele mere enkelt og sikkert, at vi får frigivet tid fra det daglige arbejde med dokumentation og administration til fordel for udvikling af faglighed og kvaliteten i de leverede ydelser. For som de siger på Autisme Center Vestsjælland, så har de aldrig set effektmåling som en del af en kontrolindsats: effektmåling skal først og fremmest skaffe ledelse og medarbejdere nyttig viden, som kan bruges til at producere bedre liv.

I dette nummer kan du også læse et indlæg fra social- børne- og integrationsminister Anette Vilhelmsen, der peger på en række spændende perspektiver for udviklingen på det specialiserede social-område.

Vi glæder os derfor til et fortsat godt og spændende samarbejde i 2014!

God fornøjelse med læsningen

Koncerndirektør
Michael Sandal

BostedNYT

BostedNYT er et magasin, som udgives af Team Online A/S. Magasinet har som formål at holde ledelse og medarbejdere på de sociale tilbud løbende orienteret om mulighederne for digitalisering og kommunikation i den sociale sektor.

Ansvarshavende redaktør

Koncerndirektør Michael Sandal

Redaktion

Per Roholt
Lasse F. Mikkelsen
Mikkel Christoffersen

Tekst

Per Roholt, Team Online

Layout

Katrine Dyreborg Strauch

Tryk

PR Offset A/S

Foto

Fotograferne Mikkel og Thomas Geir
Kristian Sønderstrup-Granquist
Peter Sørensen
Istockphoto
Colorbox

BostedNYT udkommer 4 gange om året i et oplag på 3.500 eksemplarer. Eftertryk er tilladt med kildeangivelse. BostedNYT er gratis og kan rekvireres ved henvendelse til: bestilling@bostedNYT.dk

Team Online A/S

Edisonsvej 2

5000 Odense C

Telefon 66 17 73 13

Web www.TeamOnline.dk

Indhold

DECEMBER 2013

- 4 Indikator 2.0:**
Skab bedre liv gennem målbar udvikling

- 6 Kort nyt**

- 8 Dr. David Hunter:**
Umuligt at effektmåle uden it-system

- 9 Vores Hus:**
Vi druknede i måleresultater

- 10 Marielund:**
Musik, piller – og Bosted System!

- 12 Beboerøkonomi på Kellersvej 10:**
Smart regneark bliver til nyt modul

- 14 Det nye Socialtilsyn:**
Fra pligt og omsorg til nytte

- 16 Directions 2014:**
Et kig i krystalkuglen

- 18 Autisme Center Vestsjælland:**
Danmarks faglige fyrtårn

- 20 Krogen i Varde Kommune:**
iPads hjælper unge på vej i egen bolig

- 22 Viden om forbedringsmuligheder**

» **Pia Hansen**

"Vi havde brug for et system, hvor vi kan samle al vores dokumentation, som kan tilpasses og udvikles, og hvor vi kan dokumentere mest muligt i form af afkrydsning frem for prosa".

» **Britta Martinsen**

"Med udgangspunkt i effektmåling og resultatbaseret styring vil både borger og medarbejder få en bedre information om borgerens udvikling".

« **Mette Wolff**

"For os er det en fordel med integrationen til Pro.medicin.dk, fordi vi kan se alt om det enkelte præparat i systemet med det samme".

« **Jakob Volther**

"Det er både meget tidsbesparende, men også en sikkerhed for både borger og medarbejder, at jeg lynhurtigt kan overskue såvel den enkeltes som den samlede økonomi".

Indikator 2.0: Skab bedre liv gennem målbar udvikling

Hvis vi skal skabe varige forandringer og hjælpe den enkelte borger til et bedre liv, er vi nødt til at dokumentere, hvad vi gør, og måle om det virker.

Det har været hovedtanken bag det nu afsluttede Projekt Indikator 2.0., hvor Esbjerg Kommune og Team Online satte sig for sammen at udvikle Bosted Systems indikatormodul, så det understøtter en moderne kommunes behov for effektmåling og resultatbaseret styring.

Resultatet af projektet blev ikke alene en udvikling og tilpasning af indikatormodulet, der blev opgraderet til version 2.0. For projektet fik også sat ord på en ny tilgang til effektmåling på det specialiserede socialområde.

– Projektet sammen med Esbjerg Kommune gjorde det klart, at vi på samfundsplan har bevæget os milevidt fra de første diskussioner om, hvorvidt resultatet af den socialpædagogiske indsats overhovedet kan måles og vejes og hele snakken om at evaluere, hvor vi sad med kaffekopperne rundt om bordet og snakkede løst og fast om, hvordan vi syntes, borgeren udviklede sig, siger projektleder Michael Henriksen, der har stået i spidsen for Projekt Indikator 2.0.

– I dag handler det i langt højere grad om konkret at kunne dokumentere metode og fastholde

og anvende hverdagens observationer, samt sætte relevante og realistiske mål og delmål for den enkelte borger, så man hurtigt kan måle, om udviklingen går i den ønskede retning, forklarer Michael Henriksen.

– Kun på den måde er vi jo i stand til at se, om borgeren får den ydelse, som der er behov for, og om indsatsen har den ønskede effekt. Hvis indsatsen ikke leveres, eller effekten udebliver, skal man jo tage stilling til, hvordan borgeren så får den nødvendige ydelse, eller hvorvidt indsatsen skal ændres, siger Michael Henriksen.

Et godt eksempel er en borger med funktionsnedsættelse, der bliver visiteret til et midlertidigt botilbud, idet borgeren har et ønske om at kunne flytte i egen bolig. Ved statusmødet efter et halvt år konstaterer borgerens kontaktperson, at de ønskede delmål - kunne stå op om morgenen, lave sin egen mad og klare den personlige hygiejne – ikke er opnået. Nu må sagsbehandler og kontaktperson sammen med borgeren tage stilling til, om det stadig er

realistisk, at borgeren på sigt kan flytte i egen bolig. Hvis ja, så er spørgsmålet, om der har været arbejdet med de relevante delmål, og hvorfor arbejdet med delmålene så ikke har haft den ønskede effekt. Skal der anvendes en anden metode? Skal borgeren tilbydes ophold på et andet døgntilbud, som er bedre til at løfte opgaven med den konkrete borger?

New Social Management

I Esbjerg Kommune er man nu i fuld gang med at praktisere den form for New Social Management:

– Med udgangspunkt i effektmåling og resultatbaseret styring vil både borger og medarbejder få en bedre information om borgerens udvikling. Udviklingen dokumenteres i Indikator 2.0 på en måde, så resultatet af indsatsen bliver synligt og konkret. Når anvendelsen af værktøjet er fuldt implementeret, vil borgeren kunne se sammenhængen mellem sin udvikling og indsatserne og dermed også sin egen indsats, siger Social & Tilbudschef Britta Martinsen, Esbjerg Kommune.

Samtidig er det økonomiske rationale til at forstå. Hvis det ved hjælp af effektmåling og resultatbaseret styring er muligt at flytte en borger fra et døgntilbud til egen bolig med støtte, kan kommunekassen spare helt op til kr. 400.000,- om året pr. borger, uden at det går ud over borgerens livskvalitet. Det er naturligvis også interessant for enhver kommune:

– Det giver mening, at vi bruger vores ressourcer så hensigtsmæssigt som muligt, af hensyn til såvel borgeren som økonomien, siger Social & Tilbudschef Britta Martinsen, Esbjerg Kommune.

↑ Michael Henriksen

↑ Britta Martinsen

Klare mål styrker dialogen

I forbindelse med Projekt indikator 2.0 har Rambøll Management Consulting evalueret udviklingen og afprøvningen af modulet, samt udarbejdet en analyse, der dokumenterer konsekvenserne og udbyttet af arbejdet med effektmålingsværktøjet. Formålet med evalueringen har været at demonstrere konsekvenserne ved at arbejde med it-understøttet effektmåling i form af Team Onlines indikatormodul. I gennemførelsen af evalueringen har der været fokus på at belyse og analysere betydningen af indikatormodulet i forhold til de borgere, der modtager de kommunale indsatser, de medarbejdere, der leverer indsatserne og ledelsen i kommunen.

Analysen viser blandt andet:

- At medarbejderne i høj eller i nogen grad vurderer og forventer, at arbejdet med indikatormodulet vil styrke dialogen og samarbejdet mellem myndighed og leverandør i kommunen.
- At dette styrkede samarbejde understøtter større tydelighed i opgaven og krav til både myndighed og leverandør i forhold til den indsats, borgeren skal modtage. Samtidig vurderer medarbejderne, at arbejdet med indikatormodulet og det styrkede samarbejde giver en ny form for systematisk og struktureret opfølgning på borgernes indsats, hvor fokus i højere grad kommer til at omhandle resultater, effekter og indsatser og borgernes udvikling.
- At stort set alle de adspurgte medarbejdere forventer, at den dokumentation, der indhentes via arbejdet med indikatormodulet, kan understøtte og styrke udviklingen af den faglige praksis, herunder de anvendte indsatser og metoder. Det drejer sig om mere grundlæggende og dybdegående udvikling af indsatser, men også løbende og justering af borgernes indsatser undervejs.
- At den dokumentation, der tilvejebringes via arbejdet med indikatormodulet, kan bidrage positivt som et supplement til den eksisterende dokumentation, medarbejderne allerede gennemfører. Dog peger flere medarbejdere på, at man bør være opmærksom på, at dokumentation af mål og resultater på indikatorer ikke "fanger" hele indholdet i indsatsen, og at vigtige elementer i arbejdet med borgerne, der ikke dokumenteres, ikke skal nedprioriteres. Endvidere vurderer og forventer en stor andel af medarbejderne, at udbyttet af registreringerne i indikatormodulet i høj eller i nogen grad hænger sammen med den tid, der bruges på registrering i indikatormodulet.

"Nu står vi med en løsning med dokumenteret effekt, som vil få stor betydning for kommunerne"

Mikkel Christoffersen, Team Online

Med dokumentationen kan man på et mere sikkert grundlag udvikle praksis og samtidig prioritere, hvor vi skal investere vores ressourcer – vi kan træffe bedre afgørelser.

Topleder i Esbjerg Kommune

Med indikatormodulet kan vi fremvise en visualisering af borgernes udvikling. Min erfaring er, at det har stor værdi for borgeren, at kunne se egen udvikling sort på hvidt. Det er imidlertid vigtigt, at det holdes på et overskueligt niveau

Tilbudsleder i Esbjerg Kommune

Vi kan opdage mønstre i vores arbejde med borgerne. Selv små udsving fra dag til dag kan være vigtige. Fx hvis registreringerne viser, at en borger systematisk har det dårligt hver onsdag, vil vi blive opmærksomme på, at hvis han fx har et hårdt program om tirsdagen, så bør vi ændre det, for at se om det afhjælper problemet."

Medarbejder i Esbjerg Kommune

Kort NYT

Projekt Bosted APP: Fremtidens mobile platform

Sammen med en række innovative samarbejdspartner har Team Online fået støtte til at udvikle en brugergrænseflade til det socialfaglige IT-værktøj, Bosted System til smartphones og tablets.

– Vi hverken kan eller skal være stopklods for kreativiteten og efterspørgslen i fremtiden. Derfor laver vi ikke en egentlig app, som alle må tage til takke med. I stedet laver vi en slags stik til systemet, som alle, der indgår aftaler med os, kan koble sig op på, når de skal bygge deres egen app, forklarer projektleder Michael Henriksen, Team Online.

I projektet samarbejder Team Online med virksomhederne e-mergency og Make, Erhvervsakademi Lillebælt, og de to tilbud, Botilbuddet Tangkær i Region Midtjylland og Syddjurs Aktivitetstilbud i Syddjurs Kommune. Projektet løber til august 2014 og er finansieret af partnerne med støtte fra Syddansk Vækstforums pulje til kommercialisering af offentlig-privat innovation og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

Borger.dk bliver mobil

Borger.dk er borgernes indgang til digital post og offentlige selvbetjeningsløsninger. Nu skal portalen gøres klar til mobile platforme, så borgerne kan læse post, melde flytning og skrive børnene op til institution og skole fra smartphones og tablets. Borger.dk forventer at være klar med mobilversionen i foråret 2014.

» Læs mere på <http://kortlink.dk/digst/czxf>

Prisforskel i kommunerne

I nogle kommuner koster en handicappet eller sindslidende beboer i et botilbud 50 procent mere end i andre. Det svarer til en forskel på næsten 74 mio. kr. om året i en gennemsnitskommune, viser en undersøgelse fra KORA, Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Forskning

– Det er svært at forklare de store forskelle i enhedsudgifterne. Men vi kan se, at kommuner med få borgere i botilbud i gennemsnit har højere enhedsudgifter. Det kan tænkes at hænge sammen med, at de kommuner kun tilbyder en botilbudsplads til de svageste handicappede og sindslidende borgere, og så bliver udgiften pr. beboer i gennemsnit højere, siger seniorprojektleder i KORA Rasmus Dørken, som er en af analytikerne bag undersøgelsen.

» Læs mere på <http://kortlink.dk/kora/czxc>

Digital selvbetjening og handicaps

Digitaliseringsstyrelsen har udarbejdet en vejledning, der fokuserer på borgere med handicap og de udfordringer, de kan have med at anvende it. Vejledningen kan være gavnlig at benytte for frontlinjemedarbejdere i kommuner eller andre, der hjælper mennesker med handicap med at benytte de offentlige selvbetjeningsløsninger.

» Se vejledningen på <http://kortlink.dk/digst/czxb>

Uddannelse = forudsætning for succes

Undervisning og træning af såvel ledere som medarbejdere nævnes som en væsentlig forudsætning for en vellykket implementering.

Det påpeger Rambøll Management Consulting i sin evalueringsrapport om Projekt Indikator 2.0, hvor Esbjerg Kommune har indført inCorp Portal på myndighedsniveau på Voksenhandicap-området og Bosted System på alle sine sociale tilbud.

Både ledelse og medarbejdere peger på

vigtigheden af uddannelse og træning især i opstartsfasen, hvor medarbejderne undervises i, hvordan man opstiller tydelige og målbare mål for indsatsen. Ligeledes udtrykkes der behov for løbende undervisning, så medarbejdere får et godt kendskab til arbejdet med indikator-modulet og effektmåling og dermed opnår de bedste forudsætninger for at dokumentere og arbejde fokuseret med borgernes udvikling.

De interviewede medarbejdere og ledere i

Rambølls undersøgelse udtrykker også et behov for uddannelse af ledelsen, så den rustes til at arbejde med dokumentationen.

– Det er vigtigt, at ledelsen klædes på til at varetage de forskellige roller, der kræves af dem i arbejdet med resultatdokumentation og styring på baggrund af resultater, hedder det blandt andet i rapporten.

Vinder af Indikator 2.0 Afklaringsworkshop

I forbindelse med evalueringen af Bosted Temadag blev der trukket lod om en Indikator 2.0 Afklaringsworkshop. Vinderen blev Specialcenter for voksne med handicap – afdeling Bøge Alle. På Afklaringsworkshoppen får arbejdspladsen blandt andet en live demo af systemet og en introduktion til forskellige indikator-kataloger, indikatorvariabler og værdiskalaer til brug ved indikator-målinger og dokumentation.

↑ Lars Sjøblom

– Undervejs gennemgår vi forskellige konfigurationsmuligheder og opsætninger, der vil lette arbejdspladsens dokumentationsarbejde, siger konsulent Lars Sjøblom, Team Online:

– Desuden viser vi, hvordan man kan opsætte systemet centralt, så der sammen med bestilling af indsatser sættes indikator-mål efter fx FKO-skalaen.

» Husk i øvrigt at sætte kryds i kalenderen den 11.marts 2014, hvor Bosted Temadag afvikles på Syddansk Universitet i Odense med temaet: Bedre liv gennem målbar udvikling.

Medicin håndtering

Socialstyrelsen har udgivet en pjece, der beskriver, hvordan medarbejdere på blandt andet landets botilbud skal håndtere medicin. Formålet med pjecen er at øge patientsikkerheden i medicin håndteringen, så patienterne får den rigtige medicin. Den indeholder ikke nye regler om patientsikkerhed, men er et supplement til Sundhedsstyrelsens vejledninger på området. Pjecen beskriver hvert trin i medicin håndteringen, hvordan den bliver udført korrekt og hvilke opgaver og ansvar, medarbejderne har under hvert trin.

» Hent pjecen, "Korrekt håndtering af medicin" på <http://kortlink.dk/d4xg>

Dr. David Hunter: **Umuligt at effektmåle uden it-system**

For at kunne effektmåle skal man have et it-system. Det slog Dr. David Hunter fast, da han holdt workshop for næsten 200 fagfolk fra det specialiserede socialområde på effektkonferencen, Hårde data om bløde indsatser.

I Odense delte den amerikanske ekspert i performance management ud af sine erfaringer med effektmåling og resultatbaseret styring, og han lagde ikke fingrene imellem:

– I er nødt til at måle på effekten af jeres indsats, ellers svigter I borgerne, sagde han og tilføjede blandt andet:

– Man er nødt til at forstå, hvilke indsatser medarbejderne gennemfører sammen med borgerne, og man er nødt til at forstå, hvad resultatet af de indsatser er. Og det kan man ikke gøre uden et it-system.

Umuligt at klare sig med papir

Hunters pointe var, at det er formålsløst at måle og veje alting, hvis vi ikke bruger den indsamlede viden bagefter til at blive endnu bedre til at løse de socialpædagogiske udfordringer:

– Kan vi være ærlige et øjeblik? Jeg har selv været socialarbejder i 30 år. Jeg ved, at ingen bruger alle de pokkers papirnotater. Hvor mange gange er du gået igennem 135 siders dokumentation og har læst alle notater på mål og delmål? To gange i livet? Måske? Man kan simpelthen ikke bruge papirdokumentationen, og at flytte det hele ind i et regneark er selvfølgelig et fremskridt, men stadig ikke godt nok! Papir og regneark er døden for effektmåling og resultatbaseret styring, harcelerede Dr. David Hunter:

– Så længe du bruger papir og regneark, så vil du aldrig nå til et tilstrækkeligt højt evalueringsniveau. Du er nødt til at have et it-system, en interaktiv database, der understøtter arbejdet. Er det dyrt? Tja, det koster selvfølgelig penge. Men lad mig spørge, når du kører i din bil, bekymrer du dig så om, hvorvidt dækkene er dyre? Sikrer

du dig, at dækkene ikke er nedslidte og skrider på isen? Dæk er en del af omkostningen ved at have en bil. Det er en del af omkostningen ved et socialt tilbud at have et godt it-system, sagde David Hunter og argumenterede med, at it-systemet skal gøre det muligt for medarbejderne hele tiden at følge effekten af indsatsen, så de indsamlede data ikke bare ender som et par tal i den halvårslige statusrapport:

– Man er nødt til at vide, hvad man gør med borgeren og forstå sammenhængen mellem borgerens fremskridt og indsatsen. Hvis du fx yder en række indsatser, og der ikke er nogen forandringer, hvis du gør mere af det samme, og resultaterne ikke viser sig hurtigere, eller hvis du gør mindre, og resultaterne ikke kommer langsommere, så hold op med den aktivitet, sagde David Hunter, så det gribede i tilhørerne.

– Jeg kan garantere jer for, at I gør for mange ting på en gang. Og I bekymrer jer lige som alle andre for besparelser, jamen så hold dog op med de aktiviteter, som ikke giver resultater! Fokuser i stedet på at gøre færre ting, der rent faktisk er med til at gøre en forskel, sagde Hunter og understregede, at det kun kan lade sig gøre ved at skaffe sig viden om, hvilke indsatser der virker.

Danmark har værktøjet

Og hvilket it-system skal man så bruge? For David Hunter er det vigtigste, at det er et web-baseret brugerudviklet system, som er intuitivt at anvende, let at tilpasse med mulighed for hurtigt at kunne trække data ud og vise resultaterne grafisk:

– Jeg synes, at det er sådan et system, som

Esbjerg Kommune og Team Online har udviklet. Indtil jeg hørte om jeres system, rejste jeg rundt i Danmark og sagde, at danskerne ikke havde et eneste it-system, der understøtter performance management. Men jeg er blevet imponeret af jeres system. Der findes måske andre, men så vidt jeg kan se på jeres system, så har det de fleste af de muligheder, som fx kommunerne skal bruge for at kunne arbejde med effektmåling. Danmark har nu et system, som jeg er sikker på kan anvendes, sagde dr. David Hunter.

Se workshop med Dr. Hunter

Dr. David Hunter var keynote-speaker på Team Onlines effektkonference, Hårde data om bløde indsatser, i Odense den 3. september. Her gik David Hunter til stålet og præsenterede deltagerne for sin holdning til New Social Management, effektmåling og resultatbaseret styring.

» På www.teamonline.dk/video-hunter.html kan du se eller gense dele af workshopen med Dr. David Hunter.

Læs mere

» Læs også meget mere om Hunter og hans arbejde i hans bog, Working Hard and Working Well, der kan downloades gratis på <http://dekhconsulting.com/>

Vores Hus: Vi druknede i måleresultater

Vores Hus i Esbjerg har arbejdet med effektmåling siden 2011. Men ærlig talt, så var de ved at drukne i data, som ingen kunne overskue, og ingen derfor brugte til noget.

Det fortæller socialrådgiver Mai-Britt Keller, der har arbejdet på dagtilbuddet for udsatte børn og deres familier siden åbningen i oktober 2011.

Hun var derfor med dengang, da de målte børnenes trivsel på en mængde detaljerede indikatorer, som på de møjsommeligt udfyldte papirark fyldte metervis af ringbind.

For at gøre arbejdet med effektmåling lettere fik Vores Hus lagt de mange indikatorer og registreringer ind i et regneark. Nu var det hele så digitalt, men lige meget hjalp det. For nu var regnearket gigantisk stort og lige så bredt, som stakken af ringbind havde været høj.

– Ja, vi har arbejdet med effektmåling på forskellig måde over tid, og i januar 2013 begyndte vi at lægge vores gamle måde at registrere på ind i Bosted Systems Indikatormodul, forklarer Mai-Britt Keller. Men selv om data blev lettere at overskue, var det stadig alt for komplekst. Først da Vores Hus besluttede at skære helt ind til benet, fandt medarbejderne i fællesskab frem til en metode, som nu ser ud til at virke:

– Vi erkendte, at vi havde alt for mange målepunkter, så nu har vi kun ét. Vi måler ganske enkelt på trivsel i huset, og det gør vi ved at måle på, hvordan barnet har det humørmæssigt, når det kommer ind i huset, hvordan bar-

net har det i løbet af de timer, det er hos os, og hvordan barnet har det, når det skal hjem igen, forklarer Mai-Britt Keller. Og det ser nu ud til at virke.

– Nu er vi så småt begyndt at få data ud af vores registreringsarbejde, som vi kan bruge i det pædagogiske arbejde, og det er rigtig fedt. Jeg synes jo ofte, vi har lavet et godt arbejde, men det er dejligt, at vi rent faktisk også kan dokumentere, at vores indsats gør en forskel, siger Mai-Britt Keller.

Om Vores Hus

Vores Hus er et dagtilbud i nærmiljøet med åbent i hverdage målrettet udsatte børn i alderen fra fem til 13 år, der har brug for massiv praktisk støtte for at fungere i familien, skolen og fritiden.

– Vores børn kommer derfor hos os efter skole, børnehave, SFO eller klub, og bliver her, til de skal hjem til spisetid i familien. To gange om ugen spiser de dog aftensmad her i huset, så de først kommer hjem ved 19-tiden. Vi inviterer også forældrene til at spise med to gange om måneden. I det hele taget arbejder vi med stort fokus på samarbejde. Det vil sige, at vi anerkender forældrene for det, de kan, og støtter eller kompenserer familien, så alle barnets daglige basale behov som fx stabil

skolegang, en pakket skoletaske, madpakke og barnets hygiejne bliver sikret, lige som vi hjælper barnets sociale færdigheder på vej, forklarer Mai-Britt Keller, der håber, at effektmålingen fremover kan være med til at vise, hvad det er for indsatser, der styrker børnene.

– Jeg synes jo bare, det ville være fint, hvis vi ender med at kunne dokumentere, hvad der rent faktisk virker her eller, hvad virker ikke her. For så kan vi prøve at finde nye veje – og blive bedre til at dele vores erfaringer med andre. Tænkt nu, hvis vi rent faktisk har fundet en god ide, som giver resultater. Så kunne det være rigtig fedt at dele den viden med andre!

Det gamle effektmålingsskema

	40	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Ugentlig											
Stavelser											
Vigtigt											
Motivation											
Sænkke bøl											

Software interface showing a form with fields for 'Ugentlig', 'Stavelser', 'Vigtigt', 'Motivation', and 'Sænkke bøl'. The interface includes a 'Gem' button and a 'Print' button. Below the form, there is a list of items with checkboxes and a 'Søg' button.

Læs mere

Læs mere om Vores Hus på <http://kortlink.dk/d5vq>

» Se videointerview med socialrådgiver Mai-Britt Keller, Vores hus på www.youtube.com/watch?v=fTtUd61KhIE

MARIELUND:

Musik, piller – og Bosted System!

På Marielund i Kolding spiller musik, piller – og Bosted System – en stor rolle i beboernes hverdag. Musikken er med til at reducere beboernes behov for medicin, og Bosted System er dokumentationsværktøjet, der holder styr på det hele i hverdagen for de ca. 30 faste beboere og medarbejderne.

– Alle beboere på Marielund har en eller flere sindslidelser, og de er her for at arbejde med sig selv for at genfinde eller oparbejde resurser til at mestre eget liv, forklarer Bjarne Nykjær Nielsen, der er centerleder på Marielund, Center for Socialpsykiatri i Kolding Kommune.

– Medicin er en væsentlig del af vores behandlingstilbud og fylder meget i hverdagen, hvor de fleste får mere end et præparat. Derfor vil vi meget gerne være kendt for en høj grad af medicinsikkerhed. For det er ofte meget potente præparater, som beboerne får, forklarer Bjarne Nykjær Nielsen.

Musikterapi

Men selv om piller og medicin er en vigtig del af behandlingen, arbejder tilbuddet også hele tiden på at reducere den mængde medicin, som den enkelte borger får. Og et af de faste elementer i behandlingen er musikterapi, der har eksisteret i forskellige former på Marielund siden 2002.

– Hvorfor musik? Tja, i starten var det ikke specielt bevidst. Men på det tidspunkt sang

Målet er hele tiden at reducere behovet for fx PN medicin med andre metoder som fx musikterapi og øreakupunktur

vi en del, og da vi fik en ledig stilling, søgte vi efter en medarbejder, der kunne spille musik. Ved den lejlighed fik vi øjnene op for, hvad musikterapeuter egentlig kan gøre. I dag har vi en fastansat musikterapeut, og vi arbejder meget med musik, fordi man med musik kan gå direkte ind og arbejde med følelserne, forklarer Bjarne Nykjær Nielsen:

– På den måde kan vi arbejde med den del af beboernes følelser og tanker, som det ellers kan være svært at tale om. Beboerne bliver opmærksomme på en række problematikker og får øje for sig selv – hvem er jeg egentlig? På den måde bliver det ofte lettere at få sat ord på følelser, der ellers kan være svære at tale om. Lige nu arbejder vi fx med lyttepuder til borgere med angst og søvnproblemer.

Metoden går kort fortalt ud på, at borgeren kan sammensætte sin egen individuelle playliste og lytte til denne musik via to små højttalere indbygget i hovedpuden, når han eller hun skal sove.

– Målet er hele tiden at reducere behovet for fx PN medicin med andre metoder som fx musikterapi og øreakupunktur. Beboerne skal selvfølgelig have den medicin, som de har brug for, men hverken mere eller mindre. Og vi er glade for Bosted Systems muligheder for at dokumentere medicinforbruget, for det giver os et godt redskab til hele tiden at dokumentere indsatsen og følge op på medicinforbruget, se sammensætningen af medicin til den enkelte og dermed også overveje alternativer, undre os og stille spørgsmålstejn til den medicin, som borgerne får, siger Bjarne Nykjær Nielsen.

↑ Mette Wolff og Bjarne Nykjær Nielsen

Øget medicinsikkerhed

Behovet for professionel medicinshåndtering og ambitionen om at arbejde med alternative metoder har altid kendetegnet Marielund. Derfor anvender Marielund Bosted Systems medicinmodul, og social og sundhedsassistent Mette Wolff, der også er systemadministrator, har netop taget den nye integration til Pro.medicin.dk fra DLI i brug.

– For os er det en fordel med integrationen til Pro.medicin.dk, fordi vi kan se alt om det enkelte præparat i systemet med det samme. Det er især godt, fordi vi får nye kopi-præparater næsten hver gang, og pillerne skifter udseende. Derfor er det lettere og mere overskueligt for os nu. Det øger også sikkerheden, når medarbejderne skal dosere medicinen. De kan hurtigt slå op i systemet og se, at tingene er, som de skal være. Ok, pillen skal være grøn i denne uge, forklarer Mette Wolff, der suppleres af Bjarne Nykjær Nielsen:

– Det er faktisk også mere betryggende for beboerne, der ofte oplever selv små ændringer i hverdagen som problematisk. Så har det en god effekt at sætte sig sammen med beboeren og vise på skærmen, at det altså er den rigtige pille, som vi har udleveret. Det samme gælder, når vi skal starte en ny behandling. Så har vi hele overblikket på skærmen i stedet for bare at sidde med nogle få oplysninger på en seddel, siger Bjarne Nykjær Nielsen.

Om Marielund

Marielund er et socialpsykiatrisk center med tilbud til voksne sindslidende i Kolding Kommune. Marielund har tre boafdelinger, to akutværelser, støttecenter samt beskyttet beskæftigelse. Beboerne er voksne sindslidende, primært over 25 år.

» Læs mere om Marielund på <http://kortlink.dk/cz8b>

Altid opdaterede oplysninger

Med en digital integration til Pro.medicin.dk kan man med et enkelt klik på præparatets navn i Bosted System fra borgerens medicinkort hente oplysningerne fra den omfattende database, der rummer detaljerede og opdaterede informationer om ca. 2.300 præparater. På Pro.medicin.dk kan man desuden finde en lang række oplysninger om de enkelte præparater som fx det virksomme stof, anvendelse, dosering, substitution, advarsler og kendte bivirkninger.

Oplysningerne på Pro.medicin.dk kommer fra Dansk Lægemedel Information. Alle informationer om priser og pakninger i Pro.medicin.dk opdateres hver 14. dag, når oplysningerne kommer fra Sundhedsstyrelsen. Dansk Lægemedel Information A/S er en del af Lif-koncernen og er ejet af Lægemedelindustriforeningen (Lif).

Musikterapi på Marielund

Musikterapi-sessionerne foregår i Marielunds musikhus, som er en lys fritliggende pavillon bygget og indrettet til formålet. Der tages altid udgangspunkt i det menneske, der modtager musikterapi. Mål og metode findes og udvikles i samarbejde med borgeren og tager afsæt i vedkommendes behov, aktuelle situation og livshistorie.

Musikterapi er en videnskabeligt funderet behandlingsform. Den bygger på musikkens evne til at skabe kontakt og kommunikation med det formål at imødekomme følelsesmæssige, mentale, sociale, fysiske og kognitive behov.

Musikterapi sigter mod at udvikle potentialer og/eller genetablere funktioner hos den enkelte, således at han eller hun kan opnå bedre intra- eller interpersonlig/social integration og dermed bedre livskvalitet.

Musikken anvendes i en proces, der har til hensigt at støtte og fremme f.eks. kommunikation, personlig udvikling, dannelse og udvikling af relationer, læring, genoptræning, fysisk stimulation/afspænding samt følelsesmæssige oplevelser, udtryk og erkendelser. Musikken kan bruges på mange måder. Det kan f. eks. være improvisation, musiklytning, brug af komponeret musik, sangskrivning, sammenspil, stemmetræning, bevægelse og sang.

I Danmark anvendes musikterapi mange forskellige steder. Det er bl.a. indenfor børne- og specialområdet, demensområdet, på hospice, i flygtningecentre, i rehabilitering af senhjerne-skadede, i psykiatrien og – som på Marielund – i socialpsykiatrien.

Beboerøkonomi på Kellersvej 10: Smart regneark bliver til nyt modul

Umiddelbart ser det ud som om kontoret er besat af en gal opfinder: Ringbind, procesdiagrammer, udprintede regneark, dokumentbunker, loddekolber, el-ledninger, gadgets og computere levner kun få kvadratcentimeter plads til de strandede kaffekrus med sørgerand og tømte sodavandflasker. Men nu er det jo også Claus Danielsens hule på Kellersvej 10 i Søborg.

– Her har jeg gang i mange ting. Se fx den her video, om hvordan man bedst forflytter en bestemt borger; det er et af mine aktuelle projekter sammen med et vagtskema, der advarer om, hvis en medarbejder har for mange timer og ender med overarbejde.

Og så er det også her, at jeg har udviklet regnearket, der holder styr på alle borgernes økonomi, forklarer Claus Danielsen, der er uddannet pædagog, men i dag arbejder som it-konsulent for kollegerne på Kellersvej 10.

Regneark med tjek på økonomien

Det er netop regnearket, der har udløst Bosted NYT's besøg på Kellersvej 10. For Claus har i tæt samarbejde med ledelsen, kollegerne og ikke mindst Gladsaxe Kommunes regnskabsafdeling udviklet og perfektioneret sit regneark, som i dag giver et unikt overblik over alle aspekter af borgernes økonomi.

– Løsningen er udviklet sammen med de kolleger, som skal bruge det hver eneste dag. Samtidig har jeg set meget på, at vi sammen er nødt til at finde digitale løsninger, der gør det nemmere, hurtigere og billigere at løse opgaverne på det specialiserede socialområde, siger Claus Danielsen, der blandt andet blev

inspireret af en ung kollega, der sagde sit job op:

– Hun var ganske enkelt utryk ved at stå med ansvaret for beboernes økonomi og medicin. Det var alt for stort for hende. Med det regneark, som vi nu har udviklet og brugt i de sidste to år, er ansvaret for beboerøkonomien løftet fra den enkelte medarbejders skuldre, forstået på den måde, at vores interne og eksterne regler og procedurer er lagt ind i regnearket, og det hele er afgrænset og gennemskueligt, så medarbejderne kun må gøre det, som de skal gøre, og de får en alarm, hvis de fx bruger for meget eller posterer en udgift forkert, siger Claus Danielsen.

"En medarbejder kan hurtigt se, at der er afsat kr. 30.000 på borgerens budget til tøj, og at der sidst på året stadig er kr.15.000 tilbage. Så er det jo ikke et problem at købe en vinterjakke til kr. 3.000"

Økonomi fylder meget

Regnearket har stor værdi for Kellersvej 10, for beboerøkonomi fylder meget i medarbejdernes hverdag. Fx har de 60 beboere på døgntilbudet en "omsætning" på omkring 60 millioner

kroner om året, en personlig formue på i gennemsnit kr. 450.000, samt en mindre kontantbeholdning. Beboernes kontaktpersoner hjælper de fleste borgere med indkøb, og alle små og store indtægter og udgifter skal løbende bogføres og dokumenteres. I løbet af året skal der laves kvartals- og årsregnskab, samt individuelle budgetter for det kommende år, lige som en række bankaftaler og hvervemålsaftaler som engangsfuldmagter skal administreres og vedligeholdes.

– Selv om vi har set og ledt højt og lavt, har vi ingen steder fundet et økonomisystem, der giver så godt et overblik og sikrer, at hvis man blot eet sted rører ved borgerens økonomi, så slår det igennem automatisk, realtime alle andre steder i systemet, siger Jakob Volther, der er forstander på Kellersvej 10.

Sikkert koncept

Grundtanken i regnearket er enkel. Når borgeren køber et par strømper, skal regningen kontrolleres som en udgift med typen "tøj" tilknyttet. Efterfølgende slår posteringen igennem alle steder i regnearket, det vil sige pengene føres som udgift på den konto, der er reserveret til tøj, og samtidig reguleres budget og regnskab. Nu er det muligt at se oplysninger som, hvem der har hævet, hvem der har posteret, hvor meget der er brugt på tøj til borgeren år til dato, og hvor meget der står tilbage på de enkelte konti til resten af året.

Samtidig er der i regnearket indlagt en række "alarmer", så den medarbejder, der fx overskrider det afsatte beløb til tøjindkøb til borgeren får besked om, at der er brugt for meget på kontoen.

På sammen måde vil indtægter som sociale pensioner og eventuel løn fra det beskyttede værksted og overførsler fra værgens konto mm

automatisk blive registreret som indtægt og slå igennem på borgerens budget og regnskab.

Systemet indeholder desuden engangsfuldmagter, som anbefalet i rapporten om "Etisk håndtering af beboermidler" fra Social- og Integrationsministeriet, så det kun er de medarbejdere, som står på listen over engangsfuldmagter, der kan få lov til at udskrive fuldmagter og hæve i banken.

Ledelsesoverblik i farver

Set fra en ledelsesvinkel giver systemet derfor et komplet overblik. På et enkelt skærmbillede kan forstander Jakob Volther fx se, hvor mange penge, der ligger i de enkelte beboeres kontantkasser og samlet set på hele tilbuddet, lige som det er hurtigt at se, om der er overskridelser eller anomaliteter i den enkelte borgers økonomi.

– Det er både meget tidsbesparende, men også en sikkerhed for både borger og medarbejder, at jeg lynhurtigt kan overskue såvel den enkeltes som den samlede økonomi.

Systemet har da også ført til, at vi desværre opdagede en medarbejder, der tilsyneladende havde købt sko i en dametøjsbutik til borgeren, men hvor det jo i virkeligheden drejede sig om, at hun havde købt ind til sin datters konfirmation på borgerens regning, siger Jakob Volther, der mener, at selv om kontrollen er vigtig, er trygheden for medarbejderen lige så vigtig:

– En medarbejder kan hurtigt se, at der er afsat kr. 30.000 på borgerens budget til tøj, og at der sidst på året stadig er kr.15.000 tilbage. Så er det jo ikke et problem at købe en vinterjakke til kr. 3.000. Det styrker den enkelte medarbejders handlekraft og beslutningskompetence, og jeg slipper for at skulle gå ned i detaljerne i hverdagen, forklarer Jakob Volther.

Tidligere skulle lederen ind i arkivskabet på 60 beboeres mapper, læse dagbøger, tjekke diverse bankkonti, kontantkasser for at kontrollere status på borgerens økonomi, og hvornår der sidst var posteret indtægter eller udgifter på diverse konti og fulgt op på borgers økonomi.

– Nu får jeg det hele med et tryk på en knap. Hvis der fx ligger mere end kr. 5.000 i en borgers kontantkasse, er den oplysning markeret med rødt. En advarsel er ikke det samme som, at der er et problem, men hvis jeg kan se, at der samlet set er alt for mange kontanter i borgernes kasser, skal jeg hurtigt

følge op på det ledelsesmæssigt.

– Regnearket er en stor hjælp i dagligdagen, og det er fantastisk, at vi har fået fuld opbakning og støtte fra både forvaltningen og regnskabsafdelingen i arbejdet, siger Jakob Volther, der håber andre også kan få glæde af konceptet.

Ind i Bosted System

Desværre er det svært at sikre data i et regneark og undgå, at et regneark bliver beskadiget. Derfor har Kellersvej 10 taget initiativ til at få regnearkets smarte funktioner implementeret i Bosted Systems beboer-økonomimodul. Og det bliver det naturligvis, for konceptet er unikt:

– Det geniale ved Kellersvej 10s regneark er, at konceptet er tidsbesparende, enkelt og giver et fuldstændigt overblik over beboerøkonomien, siger projektleder Michael Henriksen, Team Online, der nu arbejder på at få lagt metoden ind i Bosted System.

– I dag har vi allerede en række af de features, som Claus regneark indeholder i Bosted System, men de er spredt ud på fire forskellige moduler. Nu skriver vi de fire moduler sammen, så vi opnår samme overblik, for det giver rigtig god mening, siger Michael Henriksen.

Det kommende modul har arbejdstitlen Consumer Finance og skal efter planen være klar til test på Kellersvej i 2014.

– Men, som navnet antyder, så vil det nye beboerøkonomimodul være så smart, at det ikke alene vil være meget attraktivt for dag- og døgntilbud herhjemme, men også i USA, hvor der om muligt er endnu større fokus på den enkelte borgers økonomi, idet pengene her altid ubetinget følger den enkelte borgeren, og borgeren kun skal betale for præcis de ydelser, som borgeren modtager, siger Michael Henriksen, Team Online.

Om Kellersvej 10

Kellersvej 10 i Gladsaxe Kommune er et botilbud med plads til 60 beboere med fysisk og/eller psykisk nedsat funktions-evne. Beboerne er mellem 18 og 65 år. Botilbuddet er et ikke-specialiseret tilbud, hvilket betyder, at stedet har beboere med forskellige former for funktionsnedsættelse.

Tilbuddet har 75 fastansatte og ca. 55 vikarer.

» Læs mere om Kellersvej 10 på www.kellersvej10.dk

↑ Jakob Volther

↑ Claus Danielsen

DET NYE SOCIALTILSYN: Fra pligt og omsorg til nytte

Med det nye socialtilsyn fra 1. januar 2014 cementerer Folketinget et politisk paradigmeskifte på det specialiserede socialområde.

– Vi går nu for alvor væk fra de sidste 30 års fokus på pligt og omsorg til en social sektor, hvor der skal være fokus på nytte og effektivitet. Det betyder samtidig, at vi som tilbud i højere grad skal være i stand til at dokumentere effekt og nytteværdi frem for proces.

Det mener direktøren for Socialt Lederforum, som på ni møder rundt om i Danmark i efteråret 2013 har sat fokus på de forandringer, som det nye socialtilsyn vil føre med sig. Og han understreger, at der er tale om store ændringer og skærpede krav til landets tilbud. Først og frem-

mest ser han det som en omfattende ændring, at socialtilsynet i fremtiden skal godkende og føre driftstilsyn med både offentlige og private tilbud.

– Samtidig er kravene til et tilsyn skærpet, så det bliver ensartet, professionelt og omfattende. I virkeligheden er det en form for certificering af såvel offentlige som private tilbud, hvor der ikke er lagt skjul på, at der skal ske en udrensning af de dårligste tilbud, siger Ib Poulsen.

Enigt Folketing

Lov om socialtilsyn blev godkendt af et enigt Folketing den 4. juni 2013. Formålet med loven er at sikre højere kvalitet, og et mere professionelt og uafhængigt tilsyn. Målet er at gå fra tilfældige indsatser på socialområdet til systematisk i af viden, der sætter borgeren i centrum. Desuden skal loven sikre, at der kommer styr på økonomien.

De nye socialtilsyn ansætter tilsammen 3-400 medarbejdere, som i de første to år får travlt med både at ny-godkende alle eksisterende tilbud og godkende nye tilbud.

– Alene Socialtilsyn Syd med hjemkommune i Faaborg-Midtfyn Kommune får overdraget omkring 2600 sager og skal bruge mellem 50 og 60 medarbejdere. Det er medarbejdere med ekspertise inden for jura, økonomi, målgruppekendskab, pædagogik, samt socialfaglige og tilsynsfaglige metoder. Det er en kæmpe opgave, og det bliver en helt andet form for tilsyn, end vi har kendt, mener Ib Poulsen.

Også selve forløbet af tilsynet bliver anderledes. Inden det årlige anmeldte tilsyn vil tilsynet fx have indsamlet en række oplysninger fra handlekommune mm. Og i forbindelse med selve tilsynet skal tilbuddet vurderes på ca. 50 kvalitetsindikatorer. Derfor er vurderingen lige nu, at et tilsyn af en plejefamilie vil tage ca.

16,5 timer i gennemsnit, mens der er afsat i gennemsnit 50 timer til et tilsyn med øvrige tilbudstyper.

Dertil kommer, at socialtilsynet kan komme på uanmeldt besøg, hvor det også gælder om at have styr på sin dokumentation. Et uanmeldt tilsyn kan være en del af det almindelige tilsyn eller udløses af særlige skærpende omstændigheder, som nyetablering, anvendelse af udokumenterede metoder eller som følge af en anonym henvendelse til tilsynets særlige Whistleblower-ordning.

Ud over at levere en række grunddata som oplysninger om medarbejdernes kompetencer, økonomien, sygefravær, personalegennemstrømning og udviklingsplaner, skal tilbuddet som omtalt også vurderes på en række kvalitetsindikatorer inden for lovens særlige kvalitetsmodel, der arbejder med syv kvalitetstemaer. Under tema 1, Uddannelse og beskæftigelse, vil et kriterium for godkendelse fx være, om tilbuddet guider, motiverer og støtter borgerne i at udnytte deres fulde potentiale i forhold til uddannelse og beskæftigelse. De konkrete indikatorer vil fx være, om tilbuddet opstiller konkrete mål for borgerens skolegang, uddannelse eller beskæftigelse, og om borgeren er i uddannelse beskæftigelse eller beskæftigelsesfremmende aktivitet.

– Det nye socialtilsyn vil således sætte et meget skarpt fokus på resultater og effekt af den sociale indsats med det formål at skabe et kvalitetsløft. Og det enkelte tilbud vil meget konkret blive målt på, om det kan forbedres borgerens situation, herunder dokumentere resultater i forhold til de mål, som kommunen sammen med borgeren har stillet op, og hvorvidt den indsamlede resultatdokumentation anvendes til løbende læring og justering af arbejdet med målgruppen, siger direktør Ib Poulsen, Socialt Lederforum.

Whistleblower-ordning

I forbindelse med lov om socialtilsyn er der indført en særlig Whistleblower-ordning, en mulighed for at enhver anonymt kan henvende sig til socialtilsynet med deres mistanke om, at der foregår uregelmæssigheder på et tilbud. Baggrunden er undersøgelser, der viser, at fx anbragte unge ofte ikke ved, hvor de skal rette henvendelse til, hvis de oplever bekymrende forhold i et tilbud. Derfor skal det enkelte socialtilsyn etablere et telefonnummer og en e-postkasse, som giver mulighed for, at et tilbuds personale, beboere, pårørende og andre kan henvende sig anonymt til socialtilsynet om bekymrende forhold i tilbuddet.

Bestemmelsen skal sikre socialtilsynet det bredest mulige oplysningsgrundlag for varetagelsen af tilsynsopgaven. Samtidig skal ordningen give borgere, pårørende, ansatte og andre, der er i daglig kontakt med tilbuddet, sikkerhed for, at de ved, hvor de kan rette henvendelse, hvis de oplever en ubehagelig tone eller andre uhensigtsmæssigheder i et tilbud.

↑ Susan Møller

Knagegården Godt med skærpede krav

Indirekte er det nye socialtilsyn skyld i, at Knagegården i Fangel uden for Odense fornylig holdt rejsegilde med borgmestertale, røde pølser og håndbajere for 13 to-værelses lejligheder med eget bad.

For selv bedre boliger længe har stået på forstander Susan Møllers ønskeliste, har Tilsynsreformen og de skærpede krav fra det kommende Socialtilsyn været med til at fremskynde beslutningen om at sikre tidssvarende fysiske rammer for stedets beboere, brugere og medarbejdere.

– Socialreformen har da skærpet kravene til landets tilbud. Og det er en god ting. Derfor er jeg også glad for, at vi med de nye boliger nu til fulde kan leve op til socialtilsynets krav, siger Susan Møller og tilføjer:

– Blot er vi lidt ærgerlige over, at der er lagt op til færre årlige tilsyn. For vi også ser et besøg af tilsynet som en måde at bevise vores egen kvalitet på, siger forstander Susan Møller.

Knagegården er et privat botilbud for voksne psykisk udviklingshæmmede med nedsat funktionsevne og sent udviklede, som har behov for et botilbud efter service-lovens SEL § 107 og SEL § 108 med døgndækning og eget samværs- og aktivitetstilbud efterservice-lovens SEL § 104. Nybyggeriet på Knagegården står færdig i 2014.

» Læs mere om Knagegården på www.knagegaarden.dk

TIDLIGERE SOCIAL- OG INTEGRATIONSMINISTER, KAREN HÆKKERUP: Jeg er meget glad for, at begge lovforslag nu er blevet vedtaget. Et nyt socialtilsyn drejer sig om at skabe bedre kvalitet i indsatsen over for netop de allersvageste borgere - nemlig de børn og voksne, der har brug for hjælp døgnet rundt. Det er kun naturligt, at vi skal stille høje krav til dem, der tager sig af dem, og det er fantastisk at se en så vigtig aftale blive vedtaget med så bred opbakning i Folketinget.

PROJEKTLEDER MICHAEL HENRIKSEN, TEAM ONLINE: Når tilsynsmodellen bliver ens for alle 98 kommuner, giver det den store fordel, at man fremover vil kunne sammenligne de enkelte tilbud på tværs, så alle kan lære af de fælles resultater og dermed få mulighed for at udvikle sine egne tilbud.

KRISTINA VANG JENSEN, PROJEKTLEDER OG SOUSCHEF I DET KOMMENDE SOCIALTILSYN HOVEDSTADEN: Målet er at vi skal væk fra tilbud med dårlig kvalitet og tilfældige sociale indsatser til sociale indsatser baseret på systematisk inddragelse af viden med borgeren i fokus.

DIRECTIONS 2014: Et kig i krystalkuglen

“Hvis man ikke kender fortiden, forstår man ikke nutiden og egner sig ikke til at forme fremtiden.”

Citatet stammer fra den franske filosof og aktivist Simone Weil, der anså forpligtigelser for at være det eneste bindende for mennesker. Overført på det specialiserede socialområde kunne det blandt andet betyde, at domænekendskab er vigtigt, så fremtidens teknologiske løsninger udvikles i fællesskab og bygger på

en respekt for fortidens erfaringer med stort kendskab til nutidens udfordringer.

– Det specialiserede socialområde har historisk set været et område stærkt båret af følelser og holdninger. Vi er fx i århundreder direkte dæmoniseret psykisk syge og udviklingshæmmede. Senere været igennem perioder, hvor vi har skiftevis aflivet, ekskluderet eller inkluderet socialt udsatte borgere med argumenter om, at det var til enten samfundets eller borgernes eget bedste, siger salgs- og marketingschef Mikkel Christoffersen, Team Online.

– Bare for få år siden var det stadig sådan, at alt handlede om relationer. Ingen social-

pædagog med respekt for sig selv ville sige, at det gav mening at måle på effekten af indsatsen. Hvordan kan man måle det, der sker mellem mennesker? Derfor handlede det mest om at yde omsorg og støtte, samt i bedste fald at dokumentere processer. Men tingene har ændret sig igen. Nu vil alle gerne i gang med effektmåling, for kravet om at skabe resultater, og ønsket om at gøre en forskel, er massivt, men det er bevidstheden om, at det skal ske på et fagligt og etisk grundlag også, siger Mikkel Christoffersen, som forventer, at netop effektmåling og resultatbaseret styring derfor vil fylde stadigt mere i 2014. Men hvad mener andre?

Vi har stillet en række af socialområdets centrale aktører følgende spørgsmål:

Hvilken nyhed ser du mest frem til på det specialiserede socialområde i 2014?

Hvilken ambition bør vi have for digitalisering af det specialiserede socialområde i 2014?

BENNY ANDERSEN
Formand, Socialpædagogerne

Jeg glæder mig til, at den nye socialminister sætter konkrete ord og handlinger bag de gode takter i 2020-målene for det sociale

område. Vi har fx foreslået, at der bliver oprettet en social investeringsfond, sådan at kommunerne kan få en økonomisk håndsrækning så de bliver i stand til at vælge den rigtige tidlige indsats.

Vi er meget optaget af dokumentation og effektmåling. Men udelukkende der, hvor det giver mening i forhold til at forbedre og styrke den faglige indsats. Men jeg tror da, at digitalisering er et væsentligt skridt på vejen til at sikre gennemsigtighed og fælles linjer for, hvordan man dokumenterer – og hvad der virker.

STIG LANGVAD
Formand, Danske Handicaporganisationer

Jeg ser frem til, at der bliver nogle, der tager ansvaret for at sikre, at der fortsat sker en udvikling på området, og at det bliver meget mere

sikkert, at personer med behov for en specialiseret indsats får denne på det niveau, som vedkommende har behov for. Det har haltet siden kommunalreformen startede i 2007.

Jeg har den ambition, at der vil blive samlet information sammen, der fortæller noget om, på hvilken måde den specialiserede indsats kommer til gavn for de borgere, der har behov for denne. Og at det bliver informationer, som gives i samarbejde med de personer, som det handler om – og deres pårørende.

GITTE LANDORS
Konsulent, Selveje Danmark

Ankomsten af det nye socialtilsyn står højt på min liste. Jeg håber, at det vil skabe større gennemsigtighed i forhold til økonomi,

kvalitet og resultater. De selvejende institutioner, som jeg repræsenterer, er og kan noget specielt, og de får nu i højere grad mulighed for at vise det.

Programmer som eksempelvis Bosted System bør i 2014 være med til at understøtte et endnu større fokus på netop økonomi, kvalitet og resultater. Det synes vi i Selveje Danmark, at der er brug for, hvis det offentlige skal vide, hvad de får for pengene. Både, når de bruger egne og ikke-offentlige tilbud.

LISBETH JENSEN**Formand, Udviklingshæmmedes Landsforbund, ULF**

At det bliver forbudt at bygge boenheder, der er større end 12 beboere, og at boligerne kommer til at ligge i byområder tæt på indkøb, cafeer og andre aktiviteter. Når beboerne bor tæt på aktiviteterne, kan mange deltage i samfundet uden ledsager.

Digitalisering skal laves på en måde, så så mange som mulig kan komme til at bruge det. Der findes mange programmer, der er udviklet til vores medlemmer, men det er noget, der koster penge, og mange af vores medlemmer har ikke råd til det. Er du ordblind – og skal have en uddannelse – kan du få en it-rygsæk, hvor du kan bruge den via tale, men man bevilliger ikke den slags hjælpemidler til udviklingshæmmede.

Samfundet har en pligt til at finde en løsning for vores medlemmer, da det er dem, der bestemmer, at vi skal bruge det.

MICHAEL GRAMM**Omsorgsmedhjælper, Specialcenter for Voksne med Handicap, Bøge Allé 16**

Jeg ser meget frem til indførelsen af Indikator 2.0, da det vil give en tydeligt mere målrettet arbejdsmetode til fordel for både borgere og medarbejdere, samt et nemmere måleinstrument til succes – eller manglen på samme – i arbejdet. I min optik, er digitaliseringen vejen frem, da det skaber et lettere og mere tidsbesparende arbejdsmiljø for flere parter, lig effektivisering. Hvilket frigiver flere ressourcer til at udnytte de varme hænder på deres rette plads, blandt borgerne.

IB POULSEN**Direktør, Socialt Lederforum**

Jeg håber, at diskussionerne om inklusion af voksne udmønter sig i nogle spændende tiltag, og at vi bevæger os væk fra byggeriet af store institutionslignende byggerier til små boliger, hvor det bliver muligt at arbejde med inklusion.

Jeg håber også, at kommunerne tager den store opgave, de har, alvorligt og arbejder for at udvikle området – og ikke kun har fokus på de økonomiske incitamenter. Den omsorgskultur og arbejdet med livskvalitet giver den bedste grobund for udvikling af færdigheder.

Vores mål må blive, at vi udvikler digitaliseringssystemer, der gør ledelsesopgaven lettere. Systemer, der sikrer fuldt overblik over de mange administrative tilbagemeldinger, der hele tiden er behov for.

Vi ser flere og flere ledere, der fjerner sig fra arbejdet i marken, og de efterspørger ledelseshåndteringssystemer, der på lokalt plan, på det enkelte tilbud, opsamler de mange data, der er nødvendigt for at sikre det fulde overblik, og som letter arbejdet med at sikre, at forvaltninger og tilsyn får de rigtige oplysninger på rette tidspunkt.

GEERT JØRGENSEN**Direktør, LOS**

Jeg ser frem til de nye socialtilsyns arbejde med at indføre de nye retningslinjer for både private og offentlige tilbud. Særligt hvordan de vil implementere kvalitetsmodellens krav til tilbuddene.

Vi bør have en ambition om at udvikle systemerne, så de kan tale sammen på tværs af platforme. Desuden skal digitaliseringen understøtte fokus på resultater og effekter af indsatserne.

MAJBRIIT BERLAU**Formand, Dansk Socialrådgiverforening**

Jeg ser mest frem til de forslag, regeringen kommer med på psykiatrområdet. Vi har netop fået psykiatriudvalgets rapport, og den lægger op til nytænkning om sammenhæng mellem den regionale og kommunale psykiatri og til, at borgerne selv og de pårørende skal have bedre muligheder for at være med i hele forløbet. Det er der brug for. Jeg ser også frem til, at vi får en sygedagpengereform, som endeligt kan slå fast, at borgerne skal have en sammenhængende og rehabiliterende hjælp, hvis deres sygemelding trækker ud. Så de både får relevant hjælp med sygdommen og med de sociale og beskæftigelsesmæssige problemer, der ofte også fylder i deres liv. Det vil være et stort fremskridt for borgerne.

Vi bør have den ambition for digitaliseringen af det specialiserede socialområde at det kommer til at virke på en måde, så både borgere og personalet på gulvet kan følge med. I dag kører det hurtigt og ikke altid velfungerende. Der kommer stadigt flere IT-systemer, og de hænger ikke godt sammen. De kan også være tunge at arbejde med. Ofte hænger de også sammen med budgetreduktioner. Digitaliseringen må ikke gå hurtigere, end at teknikken og programmerne faktisk kan følge med og kan arbejde sammen. Og så skal det gøres, så alle borgere kan forstå, hvad der foregår, og har mulighed for at bruge de nye digitale løsninger. Også de ældre eller andre borgere, der er meget fremmede for IT-løsninger. Det er der heller ikke helt styr på endnu.

Digitaliseringen skal være en lettelse og gevinst for både borgerne og medarbejderne, det skal ikke være konsulenternes legeplads og dårligt camouflerede spareprojekter

Autisme Center Vestsjælland: Danmarks faglige fyrtårn

Skiltet på glasdøren med de tre bogstaver "ACV" er diskret. Men tag endelig ikke fejl! Det er nemlig Malik fra Grønland, et af børnene på autisceceneret, der selv lavede logoet på sin computer, da han var 13. Og den slags betyder noget på Autisme Center Vestsjælland. For inden dørene regerer en helt særlig kultur, kendetegnet ved dedikerede medarbejdere, der brænder for at gøre en positiv forskel for mennesker med autisme. Ånden materialiserer sig blandt andet ved, at virksomheden – det kalder de sig selv – arbejder målrettet på at blive Danmarks faglige fyrtårn på autisgeområdet og undervejs har opnået at blive kåret til såvel Danmarks som Europas bedste offentlige arbejdsplads.

– Ja, nogen kunne finde på at sammenligne os med en sekt. Det har jeg egentlig ikke noget i mod. Jeg ser det nu mere som en arbejdsfamilie, en usædvanligt positiv arbejdsplads, hvor vi vægter omgangstone, engagementet og personlige kompetencer meget højt. Sammen har vi gennem årene opbygget en helt unik virksomhedskultur med dygtige medarbejdere, der tager stort ansvar og brænder for opgaven. Jeg kalder det selv vores helt egen ACV-ånd, der betyder, at vi i dag står med en vinderkultur, baseret på vores fælles værdier, forklarer centerleder Sys Petersen, Autisme Center Vestsjælland.

Virksomhed med vokseværk

Og noget må de gøre rigtigt i Slagelse. For siden etableringen i starten af 90'erne med 35 medarbejdere har centeret overtaget den ene

bygning efter den anden på det tidligere Andersvænge og et gammelt hotel i midtbyen, og i september 2013 underskrev lederen ansættelseskontrakt på medarbejder nummer 500:

– Og det er kun vores egen kreativitet, der sætter grænser for, hvad vi laver, og hvor store vi bliver, siger centerlederen Sys Petersen noget udansk om sin arbejdsplads, der totalt har droppet al snak om Janteloven og i stedet satser på – som offentlig virksomhed – at være totalleverandør inden for autismespektret i Danmark.

Autisme Center Vestsjællands 500 medarbejdere arbejder med at give de ca. 275 tilknyttede børn og voksne med autisme og beslægtede problematikker markedets bedste tilbud. Det vil sige blandt andet:

- Forskellige boformer som egen bolig og opgangsfællesskab
- Undervisning som skole og efterskole
- Fritidstilbud
- Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse STU
- Aflastning
- Dagtilbud med egne værksteder, butik og brændesalg
- Familierådgivning
- Søskendegrupper
- Eksterne projekt- og rådgivningsopgaver

Den brede profil betyder også, at centeret tilbyder forældrekurser, samt konsulentydelser, foredrag mm til andre tilbud. Og det er ikke en tilfældighed, at Autisme Center Vestsjælland vokser i både omfang og indhold:

– For vi er som en rigtig virksomhed drevet af markedet. Hvis der er en efterspørgsel på et socialt tilbud inden for vores kompetenceområde, så er vi parat. Det betyder fx, at vi på kort tid kan stable et professionelt enkeltmandstilbud på benene, fortæller pædagog Cathrine Lyster Nielsen, der arbejder i Rådgivningen og er stolt af at være ansat i en offentlig virksomhed med overskud og vokseværk:

– Ja, vi er en virksomhed. Men vi producerer og sælger ikke cola på flasker. Vi producerer gode liv, siger Cathrine Lyster Nielsen.

40 ekspertteams

Ambitionen om at dække hele spektret har allerede gjort Autisme Center Vestsjælland til Danmarks formentlig største og mest bredspektrede tilbud til mennesker med autisme.

– Vi har beboere, elever og ulønnede medarbejdere fra ca. 40 kommuner samt Grønland. Den yngste beboer er en dreng på seks år, og den ældste er over 60, forklarer Cathrine Lyster Nielsen.

Trods vokseværk er det lykkedes at fastholde en meget flad organisationsstruktur. Løsningen hedder teams, ikke mindre end 40 team med hver sin teamleder, der refererer direkte til centerleder og vicecenterleder, samt en række tværgående funktioner og roller med kreative betegnelser som fx kontormus, fartdjævel og mærkedyr. Alt sammen beskrevet og defineret i virksomhedens medarbejder-

Fire levende værdier

- **Vi flytter grænser:** Vi løber gerne en velovervejede risiko.
- **Vi er velorganiserede:** Vi er kendetegnet ved orden, synlighed og brugervenlighed for at give plads til kreativiteten.
- **Vi er fagligt kompetente:** Bevidsthed og handling i overensstemmelse med vores målsætninger gør kvaliteten.
- **Vi arbejder i teams:** Vi tager ansvar og er bevidste om, at troværdige forskelligheder fordrer personlig udvikling, energi, positivitet og humor.

↑ Ole Jensen, Pia Hansen og Cathrine Lyster Nielsen

håndbog sammen med vigtige ord og udtryk, samt retningslinjer og politikker. De enkelte teams arbejder med et antal beboere / elever/ ulønnede medarbejdere, alt efter støttebehov og aktivitet.

– De fælles værdier og en fælles forståelse af de ord, vi bruger, samt de rammer vi arbejder ud fra, er med til at skabe et trygt og tillidsfuldt arbejdsmiljø, hvor de enkelte teams kan fokusere på at yde den bedste mulige indsats i forhold til de enkelte brugere, forklarer vicecenterleder René Thorup, der mener, at netop tilliden gør det muligt for medarbejderne at arbejde meget individuelt:

– Grundlæggende handler det om, at medarbejderne har medejerskab til værdier og metoder. Dermed er der ikke brug for kontrol. For hvis man snyder, snyder man kun sig selv.

Specialiseret handleplan

Et af de værktøjer, som spiller en central rolle i autismecenterets arbejde med at blive Danmarks faglige fyrtårn, er Konceptet, en fælles handleplan udviklet af medarbejderne til virksomhedens komplekse natur og specielt målrettet mennesker med autisme, hvor arbejdet med effektmåling på indikatorer er indbygget:

– Vi måler fx på kommunikation, adfærd og funktionsniveau, og vi forsøger at skabe tæt sammenhæng mellem de forskellige tilbud for den enkelte bruger, hvor det giver mening, forklarer Cathrine Lyster Nielsen.

Netop den specialiserede handleplan og indikatormålingerne er en direkte årsag til, at Autisme Center Vestsjælland har valgt Bosted System, forklarer én af de andre medarbejdere i Koncept-gruppen, Pia Hansen, der sammen med sin lige så it-kyndige kollega Ole Jensen har været med til at vælge og implementere Bosted System i virksomheden:

– Behovet for at skifte system opstod delvist i Konceptgruppen, for vi ville gerne udvikle på det system, vi havde, men det kunne ikke rumme mere. Vi havde brug for et system, hvor vi kan samle al vores dokumentation, som kan tilpasses og udvikles, og hvor vi kan dokumentere mest muligt i form af afkrydsning frem for prosa, siger Pia Hansen, der lige som ledelsen har store forventninger til systemet.

– Et nyt fælles system kan samle den dokumentation, der i dag er spredt i systemer, i mapper og filer på fællesdrevet og notesbøger. Det vil styrke kommunikation og videndeling mellem de enkelte teams. Målet er også at få frigjort tid fra det administrative arbejde, så der bliver tid til mere udvikling og til at tænke flere kreative tanker. Alene det, at jeg fremover ikke skal lede i to forskellige mapper i 40

forskellige teams for at opsamle data, og at vi fremover kan udskifte et skema centralt, hvis der er sket ændringer, bliver en stor fordel. Vi er her jo for borgerne, og målet er at producere gode liv, ikke papir, siger vicecenterleder René Thorup.

Implementeringen af Bosted System på Autisme Center Vestsjælland afsluttes efter planen januar 2014, og så er der ellers som altid fuld fart fremad. For som Cathrine Lyster Nielsen siger:

– Hvor langt er vi med Bosted System om et år? Så er jeg sikker på, at vi er gået i gang med at tage nye moduler i brug og finde på nye krav og ønsker til systemet!

P.S. En kontormus på ACV er i øvrigt en form for teamets administrative medarbejder, en fartdjevle passer tilbuddets gocarts, mens mærkedyret holder orden på centerets symaskiner og tøjmærker!

» Læs mere på <http://acv.slagelse.dk/> eller find Autisme Center Vestsjælland på Facebook på kortlink.dk/d9qm

Krogen i Varde Kommune:

iPads hjælper unge på vej i egen bolig

at beboerne "glemte" at få tingene med, og derfor ikke fik gjort det, de skulle. Men vi var overbevist om, at det ville være langt mere prestigefyldt at have en iPad som hjælpemiddel – og det holdt stik, forklarer projektleder Britt Mauritzen, der er afdelingsleder på Krogen 5, et botilbud i Varde Kommune for unge udviklingshæmmede mellem 18 og 30 år.

I dag har Johnny da også næsten altid sin iPad med sig:

– Se, her er fx min aktivitetsplan, forklarer Johnny og åbner en APP. På skærmen dukker der en liste frem med en række billeder med tilhørende tekst, der trin for trin viser hans dagsprogram, som fx børste tænder, spise morgenmad, ordne vasketøj. Når den enkelte opgave er løst, kan Johnny selv vinge af med et digitalt flueben og koncentrere sig om næste aktivitet. Når dagen

er omme, kan APP' en resettes, og de daglige rutiner starter forfra. Tidligere havde Johnny et lamineret ark papir med de samme opgaver, hvor han skulle skrive med en tuschpen og viske siden ren igen om aftenen. Opgaverne er de samme, men iPad'en gør det simpelthen mere lækkert at have sit hjælpemiddel lige ved hånden.

Styrker sociale kompetencer

Johnny bruger også sin iPad som opslagsværk. Hans største interesse er nemlig Danmarks-historien og til det formål benytter han flittigt Googles søgemaskine:

– Jeg kan selv hurtigt finde både billeder og

videoklip, lige som jeg læser meget om droninger og konger, forklarer Johnny Thovtrup, der drømmer om at kunne klare sig selv i sin egen lejlighed i Varde, når han er parat til at flytte fra de trygge rammer på Krogen 5. Til den tid vil han også kunne drage fordel af iPad' en når han skal holde kontakten med venner og familie:

– Jeg kom først i gang med Facebook, da jeg fik en iPad. Og i dag synes jeg, at jeg taler mere med mine venner, end jeg gjorde før, både her i huset og på arbejdet, fortæller Johnny:

– Nu snakker jeg mere med mine venner om alt det, man nu kan snakke om med sine venner.

Et andet godt eksempel er beboer, der fik bevilliget et motorsavkursus. Han har ingen sprog, men ville så gerne fortælle sine forældre, hvad de var sket. Så tog han et billede med sin iPad af brevet, hvor der stod, at han var blevet optaget på kurset og sendte det til sin mor. Hun ringede straks tilbage og delte drengens glæde med ham.

– Pludselig kunne han selv formidle det, han gerne ville, i stedet for at være afhængig af at finde en pædagog, der kunne hjælpe ham med at ringe til mor og fortælle, hvad der var sket. Det gør altså én meget mere selvstændig, når man selv kan kommunikere på den måde, siger Britt Mauritzen, der ikke er i tvivl om, at de indkøbte iPads, trods det besvær, der også følger med, har været det hele værd.

– Derfor fortsætter vi også projektet, når projektperioden udløber til december efter to år. Og nye beboere vil i fremtiden få den besked, at det er bedst, hvis de har en iPad. På samme måde som nye medarbejdere med kendskab til tablets som iPads og Bosted System vil blive foretrukket, siger Britt, der ser mange muligheder i at inddrage digitale værktøjer i hverdagen.

– Selv beboere, der hverken kan læse eller skrive får meget ud af deres iPads. Vi opdagede fx, at en af pigerne fik en kæmpe regning for at have downloadet musik med Kandis.

– Jeg er blevet mere tryk, når jeg selv skal tage toget på arbejde på genbrugspladsen eller til tandlægen i Esbjerg. Nu slår jeg bare op på Rejseplanen på min iPad og ser, hvornår toget går, forklarer Johnny Christian Thovtrup.

Hjælpemiddel med X-Factor

Johnny er én af de 12 unge beboere på Krogen i Varde, som i starten af 2012 blev udstyret med hver deres iPad med 3G netværk. Formålet med projektet var at give de unges hjælpemidler lidt mere X-factor, så de blev motiveret til at benytte hjælpemidlerne i hverdagen.

– Mange hjælpemidler er ofte klodsede og meget synlige. Tidligere oplevede vi derfor,

Hun havde set en plakat og fundet ud af at skrive af i søgefeltet: K-A-N-D..osv. Vi blev noget overrasket over, at hun selv kunne det, indrømmer, Britt og nævner dermed også en af udfordringerne ved at inddrage ny teknologi:

– Selv om tilbuddet kun er tre år gammelt, og vi har arbejdet med Bosted System fra første dag, så har vi været igennem en kulturrevolution her i huset, hvor medarbejderne har skullet tage den nye teknik til sig og vænne sig til en ny måde at arbejde på. Fra starten af troede vi, at det var nok, at to medarbejdere havde en iPad. Men der kom først fremdrift i projektet, da alle fik en iPad. Så har alle til gengæld kastet sig ud i arbejdet. Fornylig beskrev en af kollegerne fx i et dagbogsnotat i Bosted System, hvordan hun var kommet på arbejde og havde fundet alle de unge dybt optaget af at hjælpe hinanden med at spille et nyt online spil. Så nu måtte hun hjem og sætte sig ind i spillet, så hun kunne være med i snakken!

Behov for en ildsjæl

Ingen projekter lykkes uden en ildsjæl, og én af de medarbejdere, som har været med til at drive projektet helt igennem, er Jahan N. Møller. Han er forholdsvis nyuddannet pædagog fra 2009, men alligevel kom det bag på ham, hvor interesseret og kompetente de udviklingshæmmede beboere er i forhold til teknologi:

– Jeg blev meget overrasket, hvor meget de unge går op i deres iPads. Det var jeg slet ikke forberedt på fra seminariet, siger Jahan, der selv har brugt mange timer på at sætte sig ind i, hvordan maskinerne virker, konfigurere iPads, lave manualer til kollegerne og finde APPs, som er værd at bruge:

– Umiddelbart har det ikke været en let opgave at finde egnede APPs. De fleste er på engelsk, og de få, der findes på dansk, er ofte er alt for dyre. Vi har heldigvis fundet enkelte gode APPs helt tilfældigt. Men vi har altså også læst, ledt og testet rigtig mange APPs, hvoraf de fleste har været flotte at se på, men i virkeligheden har været noget hø, siger Jahan, der dog håber, at markedet udvikler sig i takt med at flere for øjnene op for at anvende iPads i den pædagogiske hverdag.

Fra projekt til livsstil

Projektet på Krogen har nu kørt i to år, og i dag er projektet blevet mere en livsstil, og det fælles udviklingsprojekt har påkaldt sig stor opmærksomhed. Ikke kun i de lokale medier,

men også blandt pårørende og mulige pårørende.

– Vi har faktisk fået henvendelser fra folk, der er interesseret i at få en plads til deres pårørende her, fordi de synes, det er fedt, at vi er begyndt at bruge iPads så meget, forklarer Britt Mauritzen. Og Johnny Thovtrup nikker og bekræfter, at iPad' en både hjælper ham med at blive mere selvhjulpne og giver lidt mere street respect i hverdagen:

– Mine forældre blev i hvert fald helt målløse, da jeg kom hjem med en iPad. Og min storesøster blev lidt misundelig. Det er hun stadigvæk, men hun får lov til at låne den, når jeg ikke bruger den selv, siger Johnny Thovtrup.

» [Læs mere om Krogen 5 på www.krogen.vardekommune.dk](http://www.krogen.vardekommune.dk)

Det lærte vi af projektet

– punkter fra evalueringen

- Det er afgørende for projektets succes, at medarbejderne oplever ejerskab og er engagerede.
- Det er vigtigt at alle medarbejdere er fortrolige med iPad'en og de apps der skal benyttes fra start, så de føler sig rustede til at hjælpe beboerne.
- Det er afgørende at både beboere og medarbejdere føler, at de kan følge med. Det gør ikke noget at nogen er hurtigere til at lære tingene end andre, men der må ikke være nogen der føler, at de bliver sat af og ikke kan følge med.
- Fokus skal være på at sikre små, men varige fremskridt.
- Spil og andre underholdningsbaserede programmer på iPad'en udvikler beboerens selvstændighed samtidig med, at der frigives personaleressourcer.
- Ved at fastholde/styrke de sociale relationer og netværk vha. IT vil man samtidig kunne opnå en øget kvalitet i den pædagogiske praksis herunder fx i forældresamarbejdet, kontakten til arbejdspladser og andre samarbejdsparter - herunder øvrige bosteder, sagsbehandlere mm.
- For at kunne implementere brugen af velfærdsteknologien har det været nødvendigt at ændre vores arbejdspraksis.
- Det er vigtigt, at medarbejderne agerer forbilleder for beboerne og indøver en sund kultur omkring fx brugen af mobiltelefoner, iPads mm.
- Gratis apps er klart at foretrække fremfor apps, der koster penge. Det gør det langt lettere at få beboerne til at installere den pågældende app, når de ikke skal starte med at betale for den.

» [Læs hele evalueringsrapporten, iPads på Krogen 5, på http://www.teamonline.dk/materialer/afslutningsrapport.pdf](http://www.teamonline.dk/materialer/afslutningsrapport.pdf)

Britt Mauritzen

Johnny Christian Thovtrup

Jahan N. Møller

Viden om forbedringsmuligheder

Af Ditte Annette Schlüntz, adjunkt UCSJ

Effektevaluering, resultatmåling og evidensbaseret politik og praksis er tendenser, der har vundet indpas inden for den offentlige sektor. Senest illustreret med artiklen *Vi skal have udbredt brugen af effektmåling* i Social IT NYT nr. 17, hvori det fremgår, at Danmarks nye social- børne- og integrationsminister, Annette Vilhelmsen, er meget optaget af at få ekstensiveret brugen af effektmåling på det sociale område.

En af følgerne ved disse tendenser er en mere og mere udbredt opfattelse af, at gyldig viden skal være genereret ved hjælp af randomiserede kontrollerede forsøg (randomized controlled trials – RCT) og kvantitative analyser. Med et ensidigt fokus på RCT, og derved eksklusion af alternative forskningsdesign, er der imidlertid risiko for, at vi skyller barnet ud med badevandet. Med andre ord kan der være meget viden at hente fra undersøgelser og evalueringer gennemført ved hjælp af andre forskningsdesign til gavn for både beslutningstagere, fagprofessionelle og borgere.

I det følgende præsenteres elementer af den praktiske afprøvning af et forskningsdesign på handicapområdet, hvor programevaluering var central, og hermed eksemplificeres et alternativ til RCT-tilgangen. På denne bag-

grund diskuteres nogle af de styrker og svagheder som knytter sig til programevaluering.

Programevaluering i praksis

Socialstyrelsen iværksatte i 2008 et projekt, der havde til formål at bane vejen for en udvikling af beskyttet beskæftigelse i tættere tilknytning til arbejdsmarkedet. Modelprojektet blev gennemført af Rambøll Management Consulting i perioden 2008 – 2011 i samarbejde med Allerød, Brøndby, Haderslev, Hillerød og Horsens kommuner.

Med afsæt i et systematisk litteraturstudie samt evalueringer af projekterne der fik midler fra puljen vedrørende udvikling af alternative arbejdstilbud og puljen vedrørende udvikling af den kommunale organisering af beskyttet beskæftigelse, blev der i projektet udviklet en "indsatsmodel". Indsatsmodellen blev afprøvet af de fem kommuner, og på baggrund af en evaluering heraf blev der udviklet en tilrettet indsatsmodel: "Fra værksted til arbejdsmarked".

I såvel puljeevalueringerne som evalueringen af indsatsmodellen blev der gjort brug af programevaluering. Programevalueringer fokuserer på at forbedre og vurdere planlægningen, implementeringen og effekten af indsatser. Udgangspunktet for en programevaluering er en eksplicit teori om, hvordan og hvorfor en indsats virker (programteori), og i evalueringen undersøges gyldigheden af denne teori (Chen, 2005).

I modelprojektets udviklingsfase (re)konstruerede evalueringsteamet programteorien for hvert af de projekter, der fik støtte af de to puljer (i alt 15 projekter). Efterfølgende indsamlede og syntetiserede vi relevante data fra projekterne med henblik på at identificere såvel gennemgående som specifikke træk i programteoriene (fx vedrørende målgruppe, metode og kontekst), der kunne kvalificere udviklingen af indsatsmodellen.

Der var i evalueringen fokus på at afdække,

hvorvidt borgerne i projekterne opnåede en større tilknytning til arbejdsmarkedet samt hvilke redskaber/strategier, der havde virket for hvem under hvilke betingelser i forhold til projekternes (i) visitation, (ii) kompetenceudvikling af borgere og værksteds personale og (iii) strategi for samarbejde med virksomheder.

Endelig konstruerede vi på baggrund af de to puljeevalueringer og det systematiske litteraturstudie en programteori for indsatsmodellen, dvs. den model for udvikling af beskyttet beskæftigelse som de fem deltagende kommuner skulle afprøve.

Styrker og svagheder

Programevaluering har efter min vurdering især den styrke, at den er sensitiv over for de komplekse kontekster, som indsatser virker i og måden hvorpå de implementeres. Programevaluering stiller ikke kun spørgsmålet "er indsatsen effektiv eller ej". Derimod giver den mulighed for at undersøge hvilke dele af indsatsen, der virker og ikke virker, og adressere spørgsmålet om for hvem og under hvilke betingelser indsatsen er særlig virkningsfuld (jf. også anvendelsen i modelprojektet). Dette sikrer både et mere nuanceret blik på de indsatser, der evalueres og en større brugbarhed af evalueringens resultater.

Der er imidlertid også nogle svagheder ved programevaluering. En af dem er, at evalueringen ofte bliver forholdsvis ambitiøs og tidskrævende, og derved også mere omkostningsfuld. Et andet forhold som kan udlægges som en svaghed er, at en programevaluering formidler komplekse forklaringer. Hvis opdragsgivere ønsker simple svar på komplekse spørgsmål, er programevaluering ikke et oplagt værktøj.

Samlet set peger anvendelsen af programevaluering på, at denne tilgang kan være et frugtbart alternativ til RCT – også på handicapområdet.

"Jeg er optaget af at få udbredt brugen af effektmåling på det sociale område. Målet er at styrke den hjælp og indsats, som vi giver til de mest udsatte borgere".

Annette Vilhelmsen, Social- børne og integrationsminister

↑ Annette Vilhelmsen Foto: Peter Sørensen

Alle skal med

Af social-, børne- og integrationsminister
Annette Vilhelmsen

↑ Annette Vilhelmsen Foto: Peter Sørensen

I Danmark sætter vi en ære i at behandle de mest udsatte og sårbare mennesker med respekt og omsorg. Vi er kendt som et land, hvor der bliver taget hånd om dem, der har behov for det, og hvor vi gennem vores velfærdssamfund har skabt rammerne for reelt lige muligheder i livet. Det skal vi fortsat være kendt for.

Derfor lancerede regeringen tidligere i år en række konkrete målsætninger for den sociale indsats frem mod 2020. Målsætninger, der gælder for de mest udsatte mennesker i vores samfund. Det betyder ikke, at regeringen glemmer andre grupper, der har behov for støtte. Vi har for eksempel med vores handicappolitiske handlingsplan og ikke mindst tiltrædelsen af tillægsprotokollen til FN's Handicapkonvention sat fokus på bedre muligheder for mennesker med handicap. Med 2020-målene ønsker vi at rette blikket mod et nødvendigt løft af samfundets allermest socialt udsatte.

2020-målene er ambitiøse. Over de næste syv år skal vi f.eks. være i mål med at give mindst halvdelen af alle udsatte børn og unge en ungdomsuddannelse, inden de fylder 25. Vi skal sikre, at mindst halvdelen af de mennesker, som afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, er stoffri eller har et mindsket misbrug. Samtidig skal vi have mindsket antallet af hjemløse med mindst en fjerdedel.

Som medarbejdere og ledere på arbejdspladser, hvor de mest udsatte mennesker

færdes hver dag, ved I om nogen, at der ikke findes noget quick fix på det sociale område. Der kan ikke opfindes nogen nem medicin, der kurerer Pias hjemløshed eller Caspers dårlige barndom. Men hvilken forskel vil 2020-målene så gøre - hvordan gør vi dem til andet end bare pæne ord?

Med målene har regeringen sat fælles rammer og retning for de kommende års indsats. Det betyder, at de konkrete målsætninger vil være omdrejningspunkt for de initiativer og politikker, vi lancerer fremover. Og de vil være en central del af vores dialog med kommuner, regioner samt relevante faglige og frivillige organisationer på området.

Men forandringer kan ikke bare skabes fra talerstolen, skrivebordet eller i et indlæg. De sker derude, hvor socialpolitikken omformes til virkelighed. Og her spiller I med jeres store erfaring og høje faglighed en helt afgørende rolle for, at vi kommer i mål. Det er kun ved jeres indsats og hårde arbejde, at vi kan løfte den enkelte borger til et bedre liv.

Til gengæld skal vi fra nationalt hold blive bedre til at pege på hvordan. I dag bruger vi mange penge på at hjælpe de mest udsatte til at få et bedre liv og lige muligheder. Men ofte ved vi ikke, om dét, vi gør, rent faktisk hjælper. Og i mange tilfælde er resultaterne

ikke, som vi håbede på. Derfor er der brug for at gentænke den indsats, vi har i dag, så vi bruger midlerne på området bedst muligt. Det handler blandt andet om at bruge de metoder, vi ved virker. Om at få registreret de data, der er nødvendige for at kunne arbejde systematisk – og ikke andre. Og om også at sætte fokus på forebyggelse og rehabilitering frem for behandling og kompenserende støtte.

Det er opgaver, jeg håber, vi sammen kan tage fat på i det år, der kommer.

God jul og et godt nytår!

